
Kamerbrief Werk voor mensen met een arbeidsbeperking

Datum: 14-feb-2024

Op 14 februari informeert Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) de Tweede Kamer over werk voor mensen met een arbeidsbeperking. In de brief gaat de minister in op werkgelegenheid voor mensen met een arbeidsbeperking, specifiek om werken bij reguliere werkgevers.

Ze gaat eerst in op de voortgang van de beperkte verbreding van de doelgroep banenafpraak. Hierover meldt de minister dat een aantal groepen gaat tot de doelgroep banenafpraak behoren. Het gaat om mensen in de WIA die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen, mensen in de Wajong die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben die werken bij een reguliere werkgever, en mensen in de WW die vergelijkbare kenmerken hebben als mensen in de banenafpraak.

Ook beschrijft ze het jaarlijks terugkerend onderzoek naar de duurzaamheid van banen binnen de banenafpraak, uitgevoerd door UWV. Het onderzoeksrapport wordt als bijlage meegestuurd. De algemene conclusie van dit onderzoek is dat de duurzaamheid van de banen in de banenafpraak stabiel is gebleven.

In de brief gaat ze verder in op de belangrijkste resultaten van het onderzoek. Tenslotte wordt in de brief een aantal moties behandeld die door de Kamer zijn aangenomen over dit onderwerp, zoals de motie Léon de Jong (PVV) over belemmeringen voor werkgevers bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking en de motie Den Haan over belemmeringen voor mkbondernemers bij het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking.

Bron: Tweede Kamer

Armoede | Kabinet wil bestaanszekerheid vergroten door beter gebruik van regelingen

Datum: 9-feb-2024

Het kabinet wil het mogelijk maken dat UWV, SVB en gemeenten mensen actief gaan wijzen op uitkeringen en voorzieningen waar zij mogelijk recht op hebben. Het kabinet wil zo het gebruik van regelingen bevorderen en de bestaanszekerheid vergroten. Minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen stellen het wetsvoorstel dat dit regelt vanaf vandaag open voor internetconsultatie.

Veel mensen weten niet dat zij recht hebben op een uitkering, voorziening of andere ondersteuning van de overheid. Of maken om andere redenen geen gebruik van de regelingen die er voor hen zijn. Daardoor komen mensen mogelijk onder het sociaal minimum terecht en neemt het risico op geldzorgen, armoede en schulden toe.

Het kabinet wil dit tegengaan en vindt het belangrijk dat regelingen terecht komen bij de mensen die er recht op hebben. In het wetsvoorstel wordt daarom geregeld dat UWV, SVB en gemeenten persoonlijke gegevens mogen uitwisselen en verwerken om na te gaan of mensen recht hebben op een uitkering of andere ondersteuning. De organisaties kunnen hiervoor eigen gegevens gebruiken en onderling gegevens uitwisselen. Ook kunnen zij gegevens aan andere partijen vragen. Vervolgens mogen zij mensen actief wijzen op hun (mogelijke) recht op een uitkering of ondersteuning.

SVB en UWV hebben bij wijze van proef en via een tijdelijke regeling al gegevens uitgewisseld om zicht te krijgen op mensen die vermoedelijk ten onrechte geen gebruik maken van de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO). Met het wetsvoorstel worden meer van dit soort proactieve initiatieven mogelijk. De uitvoeringsorganisaties kunnen met deze dienstverlening geen uitkering of voorziening toekennen. Daarvoor is nodig dat iemand zelf een aanvraag indient, zoals nu ook het geval is. Zij kunnen wel helpen bij het doen van een aanvraag.

Privacy waarborgen

Hoe de dienstverlening door UWV, SVB en gemeenten eruit gaat zien, wordt vormgegeven in een ministeriële regeling. Daarin komt onder meer te staan welke gegevens de uitvoeringsorganisaties mogen verwerken, hoe dat gebeurt en welke technische en organisatorische maatregelen zij dienen te nemen om de privacy zoveel mogelijk te waarborgen. Het wetsvoorstel bevat een zogenaamde 'opt-out mogelijkheid'. Dit houdt in dat mensen niet benaderd worden als zij aangeven geen prijs te stellen op de dienstverlening. De gegevens voor proactieve dienstverlening mogen alleen gebruikt worden om mensen gericht te wijzen op ondersteuning en te helpen bij een aanvraag, niet om bijvoorbeeld toezicht te houden of te controleren.

Bron: Rijksoverheid

Wetgeving | Wetsvoorstel Participatiewet in balans

Datum: 19-feb-2024

De ministerraad heeft er op voorstel van minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen mee ingestemd om het wetsvoorstel Participatiewet in balans naar de Raad van State te sturen voor advies. Met dit wetsvoorstel zet het kabinet de eerste concrete stap om hardheden in de huidige wet weg te nemen door mensen centraal te stellen en uit te gaan van vertrouwen. Zodoende wil het kabinet de Participatiewet beter laten aansluiten op wat mensen (aan)kunnen en nodig hebben. Professionals krijgen meer ruimte om hen daarbij te helpen.

Mantelzorg

De Participatiewet is bedoeld om mensen die het nodig hebben inkomensondersteuning te bieden en te helpen weer (gedeeltelijk) aan het werk te gaan. En als dat (nog) niet kan te ondersteunen bij andere vormen van participatie. Het wetsvoorstel biedt een samenhangend pakket van ruim twintig maatregelen om de Participatiewet te verbeteren en de balans tussen rechten en plichten te herstellen. Het regelt onder meer ruimte voor het verlenen van mantelzorg zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitkering. Ook mogen bijstandsgerechtigden giften ontvangen tot € 1.200,- per kalenderjaar zonder dat dit wordt gekort op de uitkering en mogen zij een deel van hun bijverdiensten houden als opstap naar werk.

Bufferbudget

Onderdeel van het wetsvoorstel is ook dat gemeenten in individuele gevallen een bufferbudget kunnen uitkeren. Daarmee wordt voorkomen dat mensen met een combinatie van uitkering en betaald werk per maand onder de bijstandsnorm komen. Gemeenten krijgen daarnaast de mogelijkheid om op individuele basis met terugwerkende kracht bijstand toe te kennen. Voor jongeren wordt het mogelijk dat gemeenten een uitzondering maken op de vierwekenzoektermijn die geldt voordat zij aanspraak maken op bijstand. Voor zelfstandigen van 55 jaar en ouder die hun bedrijf of beroep hebben beëindigd wordt de mogelijkheid om inkomensondersteuning via de IOAZ aan te vragen verruimd.

Bron: Rijksoverheid.nl

Onderzoek bevestigt: IPS beste re-integratiemethode naar werk voor mensen met (ernstige) psychische kwetsbaarheid

Datum: 16-feb-2024

Uit onderzoek van UWV en Amsterdam UMC blijkt dat de re-integratiemethode IPS (Individuele Plaatsing en Steun) een succesvolle manier is om mensen met een psychische kwetsbaarheid aan het werk te krijgen en houden. De IPS-methode staat centraal in "Hoofdzaak Werk", een domeinoverstijgend programma waar gemeenten een belangrijke rol in spelen. In "Hoofdzaak Werk" wordt IPS ingezet vanuit een tijdelijke IPS-subsidieregeling voor gemeenten.

IPS geeft in vergelijking met andere dienstverlening van UWV de beste kans op een baan voor mensen met een (ernstige) psychische kwetsbaarheid, blijkt uit het onderzoek. 'De uitkomsten zijn succesvol en significant te noemen,' aldus Han Anema, Professor Social Medicine van Amsterdam UMC.

Intensieve trajecten

Het succes van IPS komt door een combinatie van factoren. IPS-trajecten zijn intensief en lang: IPS-coaches zijn voor een periode van twee tot drie jaar nauw betrokken bij de begeleiding van mensen naar werk. De ondersteuning vindt plaats vanuit een team (een FACT-team) waarbij hulpverleners vanuit zorg en vanuit de arbeidsparticipatie (het domein Werk en Inkomen) samenwerken. Dit maakt IPS uniek. De methode werkt daarnaast met het principe van first place, then train, dus eerst plaatsen en dan vaardigheden trainen. Dit is een tegenovergestelde aanpak van de klassieke manier van werken, waarbij eerst mentaal beter worden centraal staat en daarna pas aan arbeidsparticipatie wordt gewerkt. En tot slot stopt de begeleiding niet na het vinden van werk, wat het behoud van werk bevordert.

Sterk door Werk

Werk is een programma binnen het convenant Sterk door Werk, naar duurzaam werk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid 2021-2024. Dit is een samenwerkingsverband tussen Divosa en De Nederlandse ggz, UWV, Cedris, MIND, Valente, Stichting Samen Sterk zonder Stigma, de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten, Mensen met Mogelijkheden, werkgeversvereniging AWWN en Zorgverzekeraars Nederland. De missie is een mentaal veerkrachtige inclusieve samenleving waarin mensen met een psychische kwetsbaarheid naar vermogen

meedoen. Toeleiding naar en behoud van werk is daarom van essentieel belang. De subsidieregeling voor IPS-trajecten maakt onderdeel uit van het convenant en project.

Tijdelijke financiering

Voor mensen met een gemeentelijke uitkering is de financiering van IPS-trajecten helaas alleen in 2023 en 2024 bekostigd en nog niet structureel geregeld. Voor hen is de vergoeding van tijdelijke aard. Om ook de arbeidsparticipatie van de mensen met een gemeente-uitkering te vergroten, kunnen de resultaten van dit onderzoek de besluitvorming helpen. Het onderzoeksteam beveelt dit de overheid aan.

Wat vindt en doet Divosa?

Divosa staat voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Met IPS-trajecten kunnen gemeenten mensen met een psychische kwetsbaarheid maatwerk bieden om mee te doen op de arbeidsmarkt. Het onderzoek van UWV en Amsterdam UMC bevestigt wederom dat de IPS-methodiek goed werkt voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Divosa pleit voor een structurele bekostiging voor IPS-trajecten voor mensen met een gemeentelijke uitkering na 2024, een belangrijke aanbeveling uit het onderzoek. Deze doelstelling sluit naadloos aan bij het project Hoofdzaak } Werk: meer mensen met een psychische kwetsbaarheid toeleiden naar betaald en duurzaam werk. Aan dit project werken ggz-instellingen, gemeenten, het UWV en werkgevers binnen de 35 arbeidsmarktregio's samen om dit doel te bereiken.

Bron: Divosa

Schulden | Ombudsman: "Gemeenten moeten meer doen om burgers met dreigende schulden te bereiken"

Datum: 29-feb-2024

Er zijn te grote verschillen in de moeite die gemeenten doen om burgers met financiële problemen te bereiken. Dit constateert de Nationale ombudsman Reinier van Zutphen in zijn rapport 'Hoe eerder, hoe beter', over vroegsignalering van schulden door gemeenten. "Iedere burger in Nederland, ongeacht in welke gemeente hij of zij woont, verdient het om bereikt en geholpen te worden bij dreigende problematische schulden", aldus de ombudsman.

Vijf jaar. Zo lang duurt het gemiddeld voordat iemand met schulden zelf bij zijn of haar gemeente aanklopt voor hulp. Tegen die tijd is de schuld vaak opgelopen tot gemiddeld €40.000 per persoon, met in veel gevallen wel vijftien schuldeisers.

Gemeenten zijn daarom verplicht om inwoners met schulden proactief hulp aan te bieden. Vanuit de aanpak 'vroegsignalering' geven vastelastenpartners – zoals verhuurders, zorgverzekeraars of energiebedrijven – betalingsachterstanden van een klant door aan diens gemeente. Zo komt iemand met dreigende schulden al na een paar maanden in beeld.

Inzet verschilt per gemeente

De inspanningen die gemeenten verrichten om mensen met dreigende schulden te bereiken, lopen uiteen. De ene gemeente stuurt alleen een brief. Terwijl een andere gemeente in een vergelijkbare situatie iemand aanschrijft, belt én op huisbezoek gaat. Het kabinet heeft vroegsignalering door gemeenten verplicht gesteld, maar er zijn geen richtlijnen meegegeven waar deze aanpak aan moet voldoen. Het verschil in aanpak heeft ook te maken met het budget en de mankracht die de gemeente beschikbaar stelt.

Niet alle burgers worden bereikt

Gemeenten hebben moeite om in contact te komen met alle burgers die zij willen helpen. Op dit moment wordt één op de vier burgers via vroegsignalering bereikt. Een aanbeveling van de ombudsman aan gemeenten is om hun communicatie beter aan te sluiten bij de leefwereld van de burger. En zo de kans op het krijgen van contact te vergroten.

De ombudsman roept op met name te investeren in persoonlijk contact. Reinier van Zutphen: "Vroegsignalering biedt gemeenten de mogelijkheid om écht in gesprek te gaan met burgers en te luisteren naar hun verhaal. Zo kunnen ze de hulp bieden waar zoveel huishoudens behoefte aan hebben. Dat doe je niet via een brief of e-mail, maar aan de keukentafel."

Beter zicht op welke aanpak werkt

Het monitoren en evalueren van vroegsignalering staat in de kinderschoenen. Er is te weinig informatie beschikbaar waarmee gemeenten hun aanpak goed kunnen evalueren. Dit komt mede doordat niet duidelijk is wat

'goede' vroegsignalering is. De ombudsman ziet hier een taak weggelegd voor de minister voor Armoedebeleid. Hij roept de minister op om samen met gemeenten en vastelastenpartners, minimumvereisten voor de aanpak van vroegsignalering af te spreken.

Reinier van Zutphen: "Of je goede hulp krijgt bij het voorkomen van en omgaan met schulden, hangt nu te veel af van je toevallige woonplaats. Dat is niet uit te leggen. Vroegsignalering moet beter. En we hebben gezien dat het ook beter kan."

Bron: Nationale Ombudsman

Eindrapport Parlementaire Enquête Fraudebeleid en Dienstverlening gepresenteerd

Datum: 26-feb-2024

In Den Haag heeft Michiel van Nispen- voorzitter van de Parlementaire Enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening – eerder vandaag het eindrapport aangeboden aan Tweede Kamervoorzitter Martin Bosma.

De commissie heeft de afgelopen twee jaar onderzocht hoe de overheid fraude bestrijdt en wat daarbij niet goed is gegaan in de dienstverlening aan en de rechtsbescherming van burgers. Naast dossieronderzoek, is ook een aantal betrokken onder ede gehoord, zoals politici, oud-bewindslieden en vertegenwoordigers van uitvoeringsorganisaties als Belastingdienst, Dienst Toeslagen en UWV.

Er is onderzoek gedaan naar 30 jaar fraudebeleid, de belangrijkste gebeurtenissen en cruciale momenten in het proces. Speciale aandacht heeft de commissie gehad voor de rol van de Tweede Kamer het gebruik van (discriminerende) risicoprofielen en het uitwisselen van informatie en gegevens.

De titel van het rapport is 'Blind voor mens en recht'. Dat is de kern van wat er volgens Van Nispen is gebeurd: 'In al die jaren zijn door de overheid grondrechten van mensen geschonden en is de rechtsstaat terzijde geschoven.'

Het onderzoek toont aan dat de strenge fraudewetgeving in de praktijk destijds buitengewoon hard uitpakte en leidde tot ongewenste en zeer schrijnende situaties. De strenge wetgeving waar het gaat om handhaving en fraudebestrijding, vindt zijn oorsprong in de politieke keuzes en het politieke klimaat van de afgelopen 20 jaar. In de praktijk heeft dit voor cliënten van UWV stevige consequenties gehad en dat heeft tot ongewenste en schrijnende situaties geleid. Het strenge regime van de fraudewet bood weinig ruimte om ruimhartig om te gaan met de situatie en te volstaan met een waarschuwing in plaats van een boete. Inmiddels heeft UWV die periode al weer een aantal jaar achter zich gelaten en is er veel veranderd in ons handhavingsbeleid. We passen ook al jaren dienstverlening met meer oog voor toepassing van de menselijke maat toe en richten ons op preventie.

De huidige wet- en regelgeving is al zeer complex en soms moeten wij cliënten helpen met de bedoeling van al die ingewikkelde regels. Het is daarbij belangrijk de burger te kunnen beschermen bij ingewikkelde situaties en rekening te kunnen houden met hun omstandigheden. Het is belangrijk dat de wetgeving meer ruimte biedt voor medewerkers om naar bedoeling van de wet te kunnen handelen. Op die manier kun je ervoor zorgen dat je in sociale zekerheid en ook in de handhavende taak van UWV je de menselijke maat kunt blijven toepassen. Over die ruimte en de complexiteit van wet- en regelgeving is UWV intensief in gesprek met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bron: UWV

UWV | OCTAS presenteert varianten om arbeidsongeschiktheidsstel te vereenvoudigen

Datum: 29-feb-2024

Donderdag 29 februari heeft de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstel (OCTAS) haar advies uitgebracht aan minister Van Gennip (SZW). In het advies presenteert OCTAS drie varianten waardoor het huidige te complexe stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid vereenvoudigd kan worden. Ook doet de OCTAS een aantal voorstellen om knelpunten voor mensen zonder (recent) arbeidsverleden aan te pakken.

Het advies dat OCTAS nu geeft, is een vervolg op de probleemanalyse die zijn afgelopen oktober heeft gepresenteerd. Daarin schetste de commissie uitvoerig de complexiteit van het huidige stelsel voor alle betrokkenen.

'Huidig stelsel beter' is de eerste variant die OCTAS schetst. In deze variant stelt OCTAS een flink aantal maatregelen voor om het huidige stelsel minder complex, menselijker en begrijpelijker te maken. Zo wordt de WIA eenvoudiger door onder meer uit te gaan van één in plaats van de huidige drie regelingen. Ook komen door een regeling voor zelfstandigen en een lagere drempel voor arbeidsongeschiktheid meer mensen in aanmerking voor de WIA. Vooral mensen die eerder een flexibel contract hadden met een laag inkomen, hebben baat bij deze maatregelen.

In de variant 'Werk staat voorop' ligt de nadruk op wat mensen wél kunnen, in plaats van wat ze níet kunnen. In deze variant schetst OCTAS een werkwijze waar eerst gekeken wordt naar de mogelijkheden van re-integratie. Tijdens deze periode van 3 tot 5 jaar ontvangt iemand een re-integratieuitkering. Zo wordt voorkomen dat iemand snel het label 'arbeidsongeschikt' krijgt. Daarna volgt de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling. Mensen waarvan re-integratie niet haalbaar blijkt komen dan in aanmerking voor een arbeidsongeschiktheidseinduitkering (AO-einduitkering).

In de variant 'Basis voor werkenden' schetst OCTAS één gelijke regeling voor alle werkenden. Zowel werknemers als zelfstandigen komen hierdoor in dezelfde regeling terecht. Alle werkenden worden in deze variant op dezelfde manier beoordeeld, ondersteund en begeleid naar eventuele re-integratie. Eén regeling beoogt het stelsel geschikter te maken voor mensen die afwisselend of tegelijkertijd werken in loondienst en werken als zelfstandige. Voor werkenden is er een verplichte aanvullende verzekering, waardoor hun inkomensbescherming weinig verandert ten opzichte van de variant 'huidig stelsel beter'.

Voor mensen zonder (recent) arbeidsverleden is het huidige stelsel vooral te veel een doolhof. OCTAS doet dan ook verschillende voorstellen om de dienstverlening te intensiveren en beter aan te sluiten bij de behoefte. Dit zijn geen keuzes maar minimaal noodzakelijke maatregelen om de knelpunten te verlichten.

Ongeacht welke variant wordt gekozen, is het volgens commissievoorzitter Roos Vermeij mogelijk veel zaken te versimpelen door uit te gaan van het perspectief van mensen. 'Complexiteit is vaak een uiting van regel drift en doelmatigheidsdwang. Wij vinden dat mensen moeten kunnen begrijpen wat hun rechten zijn, wat hun plichten zijn en wat hun perspectief is.' Vermeij wijst er op dat om tot daadwerkelijk vereenvoudigingen te komen het nodig is dat alle betrokkenen meewerken aan de verdere uitwerking van de varianten. 'De varianten zijn alternatieven waaruit gekozen kan worden. Zonder een keuze te maken, geven wij een visie op een stelsel voor mensen die ziek of arbeidsongeschikt worden en waarbij meer aandacht en meer zekerheid voor mensen is. Het is belangrijk dat daarbij wordt uitgegaan van wederzijds vertrouwen. Ook moeten werkgevers meer mogelijkheden krijgen om te ondersteunen bij re-integratie. Door regelgeving lopen zij nu nog tegen te veel beperkingen aan.'

OCTAS is 25 november 2022 ingesteld door minister Van Gennip. Met het advies dat nu is uitgebracht wordt voldaan aan de opdracht aan de commissie om een probleemanalyse te maken en meerdere oplossingsrichtingen te presenteren voor fundamentele, structurele knelpunten die in het huidige stelsel bestaan. Naast commissievoorzitter Roos Vermeij bestaat de commissie uit Bruno Bruins, Sita Mohabir, Maarten Lindeboom, Josine Westerbeek-Huitink, Neele Kistemaker, Pierre Koning, Irmgard Borghouts, Wout de Boer en Harry van de Kraats.

Bron: Rijksoverheid

WMO | CRvB zet streep door inkomensafhankelijke huishoudelijke hulp Leusden

Datum: 4-mrt-2024

Leusden was één van de eerste gemeenten die een inkomenstoets instelde.

De gemeente Leusden mag de hoogte van iemands inkomen niet meewegen bij de toegang tot huishoudelijke hulp. Dat oordeelt de Centrale Raad van Beroep (CRvB), de hoogste bestuursrechter in socialezekerheidszaken. Eerder kwam de rechtbank in Utrecht tot eenzelfde besluit.

De gemeente zegt de uitspraak te betreuren, maar legt zich erbij neer. Wel vreest de Utrechtse gemeente dat de wachttijdsten verder zullen oplopen. 'Juist inwoners die deze zorg het hardst nodig hebben moeten nu onnodig lang wachten', schrijft de gemeente.

Solidariteit

Leusden blijft daarom een beroep doen op de zelfredzaamheid en solidariteit van haar inwoners, en vraagt hen om te kijken of zij de huishoudelijke hulp zelf kunnen regelen en betalen. 'Het gaat niet om waar je recht op hebt, maar om wat je nodig hebt', benadrukt wethouder Marleen Treep (sociaal domein). Ze verzoekt haar inwoners om hulp in hun eigen netwerk te zoeken of aan te bieden als iemand dat nodig heeft. 'Denk aan een kleinkind dat tegen een vergoeding schoonmaakt bij oma. Alleen op die manier kunnen we de plekken beschikbaar houden voor de kwetsbare groep die de huishoudelijke hulp het hardst nodig heeft', aldus Treep.

Inkomenstoets

In februari vorig jaar floot de rechtbank Leusden al terug. De gemeente mocht bij de beoordeling van de aanvraag geen inkomenstoets toepassen, zo oordeelde de rechter in Utrecht. Tegen die uitspraak ging de gemeente in beroep, dat nu definitief strandt bij de CRvB.

Financieel daadkrachtig

Leusden was één van de eerste gemeenten die een inkomenstoets instelde om te bepalen of inwoners in aanmerking komen voor huishoudelijke hulp. De gemeente deed dat omdat de wachtlijsten steeds langer werden. Daarnaast zitten er huishoudens tussen waarvan Leusden vindt dat ze de hulp prima zelf kunnen bekostigen. Naar schatting vier op de tien aanvragers zijn volgens de gemeente financieel daadkrachtig genoeg om zelf een hulp te kunnen betalen.

Nieuwe wet

Met een nieuw wetsvoorstel wil demissionair staatssecretaris Maarten van Ooijen (VWS) de inkomensafhankelijke eigen bijdrage opnieuw invoeren. Dit moet de aanzuigende werking van het in 2019 ingevoerde abonnementstarief ongedaan maken. De wetwijziging gaat op z'n vroegst op 1 januari 2026 in.

Bron: Binnenlands Bestuur

Regelgeving | AWB 6:11 Bezwaar te laat? Verschoonbare termijnoverschrijding

Datum: 6-mrt-2024 - Wout Mentink & mr. Maartje Smeets

Een bezwaar- of beroepschrift moet binnen een termijn van 6 weken worden ingediend. Als het bezwaar of beroep te laat is ingediend dan wordt het niet inhoudelijk behandeld. Behalve als de termijnoverschrijding niet verwijtbaar is. In juridische taal zeggen we dan dat de belanghebbende niet in verzuim is omdat sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding. Recent heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) een uitspraak (ECLI:NL:CBB:2024:31) gedaan over wanneer een termijnoverschrijding verschoonbaar is.

Het "doen-vermogen" van de burger

In deze langverwachte uitspraak gaat het CBb uit van een meer realistische visie op de zelfredzaamheid van de burger. Deze visie is niet alleen gebaseerd op de maatschappelijke discussie die op gang is gekomen door de Kinderopvangtoeslagenaffaire. De CBb verwijst ook naar nieuwe wetenschappelijke inzichten. De conclusie: niet iedere burger heeft altijd het "doen-vermogen" om op tijd bezwaar in te dienen.

Verschoonbare termijnoverschrijding

Als het bezwaar te laat is, dan moet je nagaan of de termijnoverschrijding verwijtbaar is. De verwijtbaarheid van de termijnoverschrijding stel je vast aan de hand van 2 vragen:

1. Kan de termijnoverschrijding niet aan de belanghebbende worden toegerekend?
2. Is het bezwaar- of beroepschrift ingediend zo spoedig als dit redelijkerwijs kon worden verlangd?

Is het antwoord op beide vragen ja, dan is er een verschoonbare termijnoverschrijding. Het bezwaarschrift dat te laat is ingediend wordt dan alsnog inhoudelijk behandeld.

Hieronder gaan we kort in op wat er is veranderd sinds de uitspraak van de CBb. Voor een diepere juridische analyse verwijzen we naar de noot van onze collega.

Meer rekening houden met bijzondere individuele omstandigheden

Het CBb oordeelt dat er meer rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden. Er kan sprake zijn van een verschoonbare termijnoverschrijding bij:

- Psychisch onvermogen
- Ernstige ziekte of een ongeval
- Ziekte of overlijden van een naaste en de daarbij behorende zorgtaken
- Ook externe omstandigheden kunnen een rol spelen. Zoals een natuurramp of een woningbrand.

Geringe verwijtbaarheid

Volgens de CBb geeft de wet ook ruimte om een termijnoverschrijding als verschoonbaar te beoordelen bij "geringe verwijtbaarheid". De termijnoverschrijding is dus verwijtbaar, maar niet erg verwijtbaar. Een voorbeeld hiervan kan een kleine overschrijding van de termijn zijn. Deze uitzonderingsgrond zal in de praktijk alleen gelden voor een niet-professionele individuele burger of een kleine onderneming. Dus niet voor een professionele rechtsbijstandsverlener zoals bijvoorbeeld een advocaat.

Bewijslast

Daarnaast krijgt de belanghebbende een minder zware bewijslast om persoonlijke omstandigheden in te brengen die aantonen dat sprake is van verschoonbaarheid. Het bestuursorgaan mag geen onnodig hoge eisen stellen. Zo

nodig moet het bestuursorgaan de belanghebbende hierbij helpen. Bijvoorbeeld door uit te leggen wat van de belanghebbende verwacht wordt.

Zo spoedig mogelijk

Ook de invulling van 'zo spoedig mogelijk' zoals hiervoor genoemd in vraag 2 gaat van 2 weken naar de wettelijke bezwaar- en beroepstermijn. De belanghebbende krijgt dus 6 weken vanaf het moment dat hij in staat is om bezwaar te maken.

Niet iedere burger heeft altijd het "doen-vermogen" om op tijd bezwaar in te dienen.

Hoe dit in de praktijk gaat werken

Om het verschil van voor en na de uitspraak duidelijk te maken geven wij hieronder een aantal voorbeelden.

Overleden echtgenoot

Emma en Piet vragen bij de gemeente een traplift aan, omdat Piet niet meer zelfstandig de trap op kan lopen. Na het doen van de melding schaffen ze zelf de traplift aan. Op de melding volgt een aanvraag. Voordat het college een besluit kan nemen op de aanvraag overlijdt Piet.

Het besluit valt op de mat, de voorziening wordt alsnog afgewezen. Emma heeft door het verlies van haar echtgenoot en het organiseren van de uitvaart niet de mentale kracht om bezwaar te maken. Na 7 weken na ontvangst van het besluit gaat zij alsnog in bezwaar.

Hoe moet het college hier de verwijtbaarheid van de termijnoverschrijding beoordelen?

Op grond van de uitspraak CBb moet het college rekening houden met het overlijden van Piet en de mentale tegenslag voor Emma. Ook het moeten organiseren van de uitvaart speelt een rol. Deze ingrijpende gebeurtenis kan volgens de CBb een reden zijn om te concluderen dat Emma toch niet in verzuim is. Voor de CBb-uitspraak speelden deze omstandigheden geen rol.

Woningbrand

Johan vergeet op zaterdagavond de oven uit te zetten. De pizza die erin ligt verbrand en de hele woning en inboedel brandt af. Gelukkig heeft Johan het wel overleefd. Johan ontvangt een bijstandsuitkering en is kort na de woningbrand 2 keer niet verschenen op een re-integratieafspraken. Door alle toestanden is hij de afspraken volledig vergeten.

Vervolgens besluit het college Johan een maatregel op te leggen. Hij is gelet op de woningbrand, de mentale impact, het verzekeringswerk en het regelen van woonruimte niet in staat op tijd bezwaar te maken. Johan maakt pas 4 weken nadat de bezwaartermijn is verstreken bezwaar.

In deze situatie kan er sprake zijn van een verschoonbare termijnoverschrijding. Dit is het geval als Johan nadat hij het besluit heeft gezien, het bezwaarschrift binnen 6 weken indient. Maar ook kunnen de bijzondere omstandigheden vanwege de woningbrand hier een rol spelen als het bezwaarschrift bijvoorbeeld pas na 7 weken zou zijn ingediend.

Onder de nieuwe rechtspraak kan er in dit geval dus sprake zijn van een verschoonbare termijnoverschrijding. Onder de oude rechtspraak was dit waarschijnlijk niet het geval. Een bezwaarschrift was verwijtbaar te laat ingediend als er meer dan 2 weken waren verstreken, nadat iemand kennis had genomen van het besluit.

Iets meer ruimte

Geconcludeerd kan worden dat er na de CBb uitspraak iets meer ruimte is om toepassing te geven aan de verschoonbare termijnoverschrijding. Namelijk ook in die gevallen dat er sprake is van een geringe verwijtbaarheid. Hoe ver dat zal gaan, zal nieuwe jurisprudentie gaan uitwijzen. Ook de wetgever is aan zet. Artikel 6:11 Awb is een gebonden bevoegdheid. Dus als er behoefte bestaat om in meer gevallen dan het geval 'dat iemand redelijkerwijs niet in verzuim is' te komen tot een verschoonbare termijnoverschrijding, dan zal de wetgever dat moeten regelen.

Bron: WoltersKluwer

Wetgeving | Wet Meer zekerheid flexwerkers naar Raad van State

Datum: 15-mrt-2024

Minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stuurt het wetsvoorstel Meer zekerheid flexwerkers naar de Raad van State voor advies. Daar heeft de ministerraad mee ingestemd. Dit wetsvoorstel is onderdeel van het arbeidsmarktpakket, met maatregelen voor meer zekerheid voor werkenden en meer wendbaarheid voor ondernemers.

Veel mensen weten niet of ze volgende maand de huur kunnen betalen, omdat ze een onzekere baan hebben. Het wetsvoorstel Meer zekerheid flexwerkers heeft als doel de positie van flexibele werknemers te verbeteren.

Het wetsvoorstel bevat verschillende maatregelen om flexibele werknemers meer zekerheid over hun inkomen en rooster te geven en oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden te voorkomen. Het uitgangspunt is: bij structureel werk hoort een vast contract. Zo komen er strengere regels voor tijdelijke contracten om draaideurconstructies te voorkomen. Ook worden oproepcontracten vervangen door contracten met een minimumaantal uren dat je standaard wordt ingeroosterd. Daarnaast verkort dit wetsvoorstel de meest onzekere fases van uitzendwerk.

Het wetsvoorstel is eerder al in internetconsultatie geweest, zodat iedereen erop kon reageren. De adviesaanvraag bij de Raad van State is de volgende stap in het wetgevingsproces. Na dit advies en eventuele aanpassing van het wetsvoorstel, kan het definitieve voorstel door naar de Tweede Kamer.

Bron: Rijksoverheid

Gezondheidsraad: fibromyalgie geeft chronische pijn en verdient erkenning

Datum: 19-mrt-2024

Fibromyalgie, een aandoening waarbij patiënten langdurig last hebben van pijn, stijfheid en vermoeidheid, moet erkend worden als gezondheidsprobleem. Dat adviseert de Gezondheidsraad aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De raad onderzocht op verzoek van het ministerie de stand van de wetenschap rond fibromyalgie, naar aanleiding van een burgerinitiatief dat bij de Tweede Kamer was ingediend.

Kenmerkend voor fibromyalgie is pijn in spieren, pezen en banden. Ook hebben patiënten last van stijfheid, vooral 's ochtends en na lang stilzitten. Daarnaast hebben ze vaak problemen met hun geheugen en emotionele klachten zoals stemmingswisselingen. De klachten en de ernst van de aandoening verschillen per patiënt en variëren over de tijd.

Grote invloed

Op basis van onderzoeken in meerdere delen van de wereld wordt geschat dat bijna 2 procent van de bevolking fibromyalgie heeft. In Nederland lijden ongeveer 340.000 mensen aan fibromyalgie, schat de beroepsvereniging F.E.S.

De klachten van mensen met fibromyalgie kunnen een grote invloed hebben op hun leven. Als de aandoening mensen beperkt in hun dagelijkse activiteiten, kunnen ze bijvoorbeeld hun baan kwijtraken en sociale contacten verliezen. Dat kan leiden tot verdriet en gevoelens van eenzaamheid. Ook het leven van partners of gezinnen van mensen met fibromyalgie kan door de klachten veranderen.

Fibromyalgie, ook bekend als wekedelenreuma, wordt nu (nog) niet erkend als ziekte omdat er nog geen biomedische oorzaak bekend is. Maar dat maakt de aandoening niet minder ernstig, concludeert de Gezondheidsraad. Vanwege de ernst van de klachten en de gevolgen daarvan op de kwaliteit van leven ziet de raad fibromyalgie als een belangrijk gezondheidsprobleem dat erkend dient te worden.

Verzekeringsartsen

Erkennen betekent dat de klachten en gevolgen van fibromyalgie serieus worden genomen. Zorgverleners en verzekeringsartsen moeten bij mensen die de aandoening hebben open en onbevooroordeeld vaststellen of zij kunnen werken.

Verzekeringsartsen gaan er in het algemeen, en dus ook bij fibromyalgie, vaak vanuit dat er een lichamelijke of psychische oorzaak moet zijn die maakt dat iemand niet meer kan werken. Terwijl dat volgens de richtlijnen niet nodig is.

Wanneer er geen duidelijke lichamelijke of psychische oorzaak is vast te stellen, kan in sommige gevallen worden aangenomen dat iemand door een voortdurend en logisch samenhangend geheel van stoornissen, beperkingen en handicaps (deels) niet kan werken. De focus moet bij de beoordeling van fibromyalgiepatiënten dus meer komen te liggen op het functioneren en de beperkingen en minder op de oorzaak daarvan.

Het is niet helemaal duidelijk wat fibromyalgie veroorzaakt en welke factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van de klachten. Wetenschappers gaan ervanuit dat er niet één oorzaak is, maar dat verschillende biologische, psychologische en sociale mechanismen hierbij een rol spelen. Er is geen behandeling of geneesmiddel voor fibromyalgie.

Blij met de erkenning

Directeur Jan Willem Förch van ReumaNederland is blij met de erkenning van fibromyalgie als gezondheidsprobleem. "Te lang is tegen te veel patiënten uitsluitend gezegd dat ze er maar mee moeten leren leven."

De patiëntenorganisatie vindt het belangrijk dat artsen fibromyalgie sneller leren herkennen en dat patiënten de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om mee te kunnen blijven doen in de samenleving.

"Uiteindelijk willen mensen met fibromyalgie natuurlijk gezond zijn en meedoen in het leven", zegt Förch. "Er moet dus volle bak ingezet worden op verder onderzoek naar de oorzaken van fibromyalgie en behandelingen."

Wat is erkenning precies?

Ook reumatoloog Willemijn Noort-Van Der Laan vindt het belangrijk dat erkend wordt dat mensen met fibromyalgie een probleem hebben. "Het is sowieso moeilijk om daar in je eentje mee te dealen", zei ze gisteravond in NOS-radioprogramma Met het oog op morgen.

"Patiënten hebben het recht om op weg geholpen te worden, hetzij door een fysiotherapeut, hetzij door een psychotherapeut. Vaak is ook een combinatie nodig, liefst door mensen die ook verstand hebben van chronische pijn."

Volgens Ferry van Putten van het behandelcentrum Fibrocentrum betekent de erkenning ontzettend veel voor fibromyalgiepatiënten want juist het onbegrip doet ontzettend pijn. "Dat is zo'n beetje het eerste wat zij noemen als ze in behandeling komen bij ons; hoe krijg ik meer begrip van mijn omgeving en soms ook van de (huis)arts?"

Wel zou hij graag concretere informatie willen krijgen over wat er precies bedoeld wordt met erkenning. "Komt het dan bijvoorbeeld op de lijst van chronische ziekten? Krijgen patiënten meer behandelingen vergoed? Ik ben benieuwd hoe dat eruit gaat zien."

Bron: NOS

De oprisser:

Banenafpraak:

Meer banen voor mensen met een arbeidsbeperking door middel van de banenafpraak.

Het Kabinet wil dat mensen met een arbeidsbeperking vaker een baan bij een 'gewone' (reguliere) een werk-gever krijgen. Dat is dan ook de reden dat het Kabinet in samenspraak met organisaties voor werkgevers en werknemers banenafspraken heeft gemaakt.

Mensen met arbeidsbeperking komen moeilijk aan het werk:

Bij de invoering van de Participatiewet (PW) per 01.01.2015 is in deze Wet opgenomen, inspanningsverplichtingen om mensen met een ziekte of handicap en mensen met een bijstandsuitkering, die kunnen werken sneller en gemakkelijker aan het werk te helpen. Gelijktijdig werd de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) afgeschaft. Terugkijkend kan worden vastgesteld dat de toen gestelde doelen niet zijn waargemaakt. Dit houdt in, dat veel mensen met een beperking noodgedwongen achter 'de geraniums' zijn komen te zitten. Wat zeker als positief dient te worden vermeld is: Dat de afgelopen jaren veel sociale ontwikkelingsbedrijven tot stand zijn gekomen die wel een behoorlijk aantal mensen met een beperking kansen hebben geboden om werkervaring op te doen of een passende baan hebben aangeboden.

Omdat de reguliere arbeidsmarkt ver achter is gebleven en onvoldoende inspanningen heeft geleverd om de gestelde doelen waar te maken is het Kabinet gekomen met aanvullende maatregelen. Mensen met een arbeidsbeperking hebben vaak extra begeleiding nodig of een aangepaste werkplek. Bijvoorbeeld omdat zij een geestelijke of een verstandelijke beperking hebben. Daarom binden zij lastiger een baan. En komen ze vaak in een sociaal werkbedrijf of werkplaats terecht.

Wat houdt de banenafpraak in voor mensen met een arbeidsbeperking?

Afgesproken is dat begin 2026 er in totaal 125.000 banen Werkgevers dienen zorg te dragen dat bijgekomen voor mensen met een arbeidsbeperking. Daarvan zal het bedrijfsleven er 100.00 extra banen voor hun rekening moeten nemen. De overheid heeft als inspanningsverplichting 25.000 extra banen te gaan creëren. Werkgevers hebben de plicht om elk jaar voor een afgesproken aantal banen voor mensen met een arbeidsbeperking te gaan zorgen.

Inspanningsverplichtingen om het aantal afgesproken werkplekken te behalen (quotumregeling):

Lukt het werkgevers niet om het afgesproken aantal banen te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking, dan moeten zij alsnog zorgen voor een minimum aantal werkplekken (quotum). Aldus de quotumregeling die is vastgelegd in de regeling banenafpraak. De quotumregeling geldt vanaf 01 januari 2020 bij de overheid. Indien de overheid niet genoeg werkplekken weet te realiseren dan moeten zij via de quotumregeling alsnog voor een minimumaantal werkplekken zorg gaan dragen.

Wie vallen qua doelgroep onder de regeling banenafpraak?

De doelgroep voor de extra baan is:

- *) Mensen die onder de Participatiewet vallen en die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Lees, dit zijn mensen die een uitkering ontvangen vanuit de Bijstand vanuit de gemeente.
- *) (Voormalige) leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro) die schriftelijk zich bij het UWV hebben aangemeld.
- *) Mensen met een Wet sociale werkvoorziening - indicatie (Wsw).
- *) Wajongers die middels de keuringsprocedure bij het UWV hebben doorlopen en waarvan is vastgesteld dat er sprake is van arbeidsvermogen. Onder arbeidsvermogen wordt verstaan, dat men gedeeltelijk geschikt wordt geacht om betaald werk te verrichten. Dat kan inhouden enkele uren ;per dag tot enkele uren p/wk.
- *) Mensen die thans werkzaam zijn op basis van een Wsw-baan of ID-baan. Een ID- baan is een gesubsidieerde instroom en uitstroombanen worden ze ook weleens genoemd. Dit zijn banen vanuit oude regelingen om mensen met ene afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen.

*) Mensen waarbij vóór hun 18e of tijdens hun studie een medische beperking is vastgesteld en dankzij de banenafpraak het wettelijk Minimumloon (WML) kunnen verdienen.

UWV houdt de doelgroepregister van de banenafpraak up-to-date:

Het doelgroepregister is een register waarin mensen worden opgenomen die vallen onder de doelgroep van de banenafpraak. Dit zijn juist de mensen die moeilijk werk vinden door een handicap of ziekte. Het nut van de doelgroepregister is, dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de ontwikkelingen in de banenafpraak vanuit de doelgroepregister nauwlettend in de gaten kan houden. Voor werkgevers is het doelgroepregister een uniek instrument om te kunnen nagaan of iemand met een arbeidsbeperking in de doelgroepregister is opgenomen en kunnen zo voor een of extra banen zorgdragen. Zo telt een baan mee voor de banenafpraak en de quotumregeling.

Verzoek om uitschrijving uit de doelgroepregister:

Wie uit het doelgroepregister wil worden uitgeschreven kan sinds 2020 daar een verzoek voor indienen. Het verzoek moet men indienen bij het UWV. Het UWV neemt uw verzoek in behandeling en beoordeelt deze. Voor het UWV moet komen vast te staan dat u niet meer voldoet aan de doelgroepcriteria om uitgeschreven te kunnen worden.

Regionale werkbedrijven begeleiden mensen met een beperking naar werk:

In een regionale Werkbedrijf werken gemeenten nauw samenwerken met het UWV, werkgevers, vakbonden en scholen uit de arbeidsregio. Deze partijen maken onderling afspraken over de noodzaak en soort van begeleiding van mensen met een beperking naar een betaalde baan. Werkbedrijven kunnen ook afspraken maken voor werkgevers in dezelfde regio. Denk bijvoorbeeld aan het oprichten van 1 - vast loket voor informatie en advies op maat. Of over het vermelden van beschikbare vacatures in uw bedrijf voor mensen behorende tot de doelgroep banenafpraak arbeidsgehandicapten.

De arbeidsmarktregio's in de Provincie Noord - Brabant en Limburg:

Nederland telt 35 arbeidsregio's.

Noord-Brabant bestaat uit 5 arbeidsregio's te weten: West-Brabant, Midden-Brabant, Noordoost-Brabant, Zuidoost - Brabant en Helmond - De Peel

Limburg bestaat uit 3 arbeidsregio's te weten: Noord-Limburg, Midden-Limburg, Zuid-Limburg.

Bron: Brabantse Uitkeringsgerechtigden Samen / Burgerkracht Uit Samenwerking / BUS / www.debus.nl
